

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2013 рік

Послуги фінансових компаній

Станом на 31.12.2013 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 377 фінансових компаній, що на 65 установ (або на 17,2%) більше порівняно з відповідною датою 2012 року (станом на 31.12.2012 – 312 фінансові компанії).

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями 2011-2013рр., наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

*Інформація про обсяги та види фінансових послуг,
наданих фінансовими компаніями, крім послуг з управління ФФБ та ФОН,
за 2011-2013 рр., млн. грн.*

Вид фінансової послуги	2011	2012	2013	Темпи приросту (2013/2012)	
				Абсолютний	%
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	830,2	2 440,5	4462,4	2021,9	82,8
Надання позик	206,6	1 152,4	2555,7	1403,3	121,8
Надання порук (поручительств)	1,0	39,1	211,2	172,1	440,2
Фінансовий лізинг (вартість укладених договорів фінансового лізингу)	9,7	1,7	16,5	14,8	870,6
Надання гарантій	204,6	739,9	327,8	-412,1	-55,7
Факторинг	6 845,2	11 702,8	10 039,5	-1663,3	-14,2
Операції з обміну валют	13 611,4	11 053,5	7605,2	-3448,3	-31,2
Операції з переказу грошових коштів	4 758,1	10 307,1	11 127,0	819,9	8,0
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	x	266,6	622,2	355,6	133,4

За 2013 рік спостерігається загальне збільшення обсягів фінансових послуг порівняно з аналогічним періодом 2012 року. Найбільший ріст обсягів відбувся по таких видах фінансових послуг:

- фінансовий лізинг в 9,7 разів (на 14,8 млн. грн.);
- надання порук (поручительств) в 5,4 разів (на 172,1 млн. грн.);
- адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах в 2,3 рази (на 355,6 млн. грн.);
- надання позик в 2,2 рази (на 1 403,3 млн. грн.);

- надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів в 1,8 рази (на 2021,9 млн. грн.);
- операції з переказу грошових коштів в 1,1 рази (на 819,9 млн. грн.).

Зменшення обсягів фінансових послуг відбулося з надання гарантій на 55,7% (412,1 млн. грн.), з факторингу на 14,2% (1663,3 млн. грн.) та операцій з обміну валют на -31,2% (3448,3 млн. грн.)

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 31.12.2013 р. 49 фінансових компаній мали діючі ліцензії на здійснення діяльності по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяти в їхніх інтересах, здійснюючи управління майном згідно із законодавством, Правилами фонду та договору управління майном.

Загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у фонді фінансування будівництва (ФФБ), станом на 31.12.2013 становить 13 334 особи, з яких 13 218 - фізичних та 116 - юридичних.

Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучених від них коштів наведена на рис. 1.

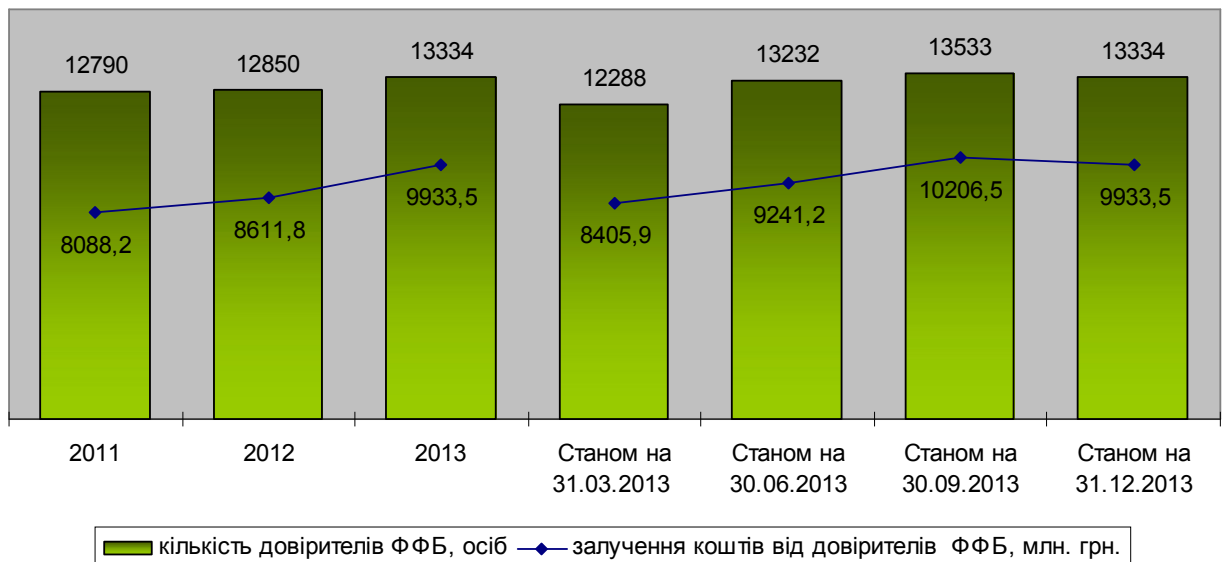

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучення коштів від довіритель ФФБ за 2011 – 2013 рр.

Протягом 2011 – 2013 років спостерігається коливання кількості довіритель ФФБ та надходжень коштів до ФФБ. Станом на 31.12.2013 дані

показники збільшилися порівняно з аналогічним періодом 2012 року. Обсяг залучених коштів від довіритель ФФБ становить 9933,5 млн. грн., збільшився на 15,4% (1321,7 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року. Кількість довіритель ФФБ зросла на 3,8% (484 особи) і становить 13 334 особи.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Станом на 31.12.2013 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН), мають 15 фінансових компаній, із яких лише 4 створили 6 ФОНів (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013
Кількість виданих дозволів	12	14	15
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	4
Кількість створених ФОН	4	6	6

Кількість власників сертифікатів ФОН станом на 31.12.2013 становить 15 фізичних осіб.

Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) наведена на рис. 2.

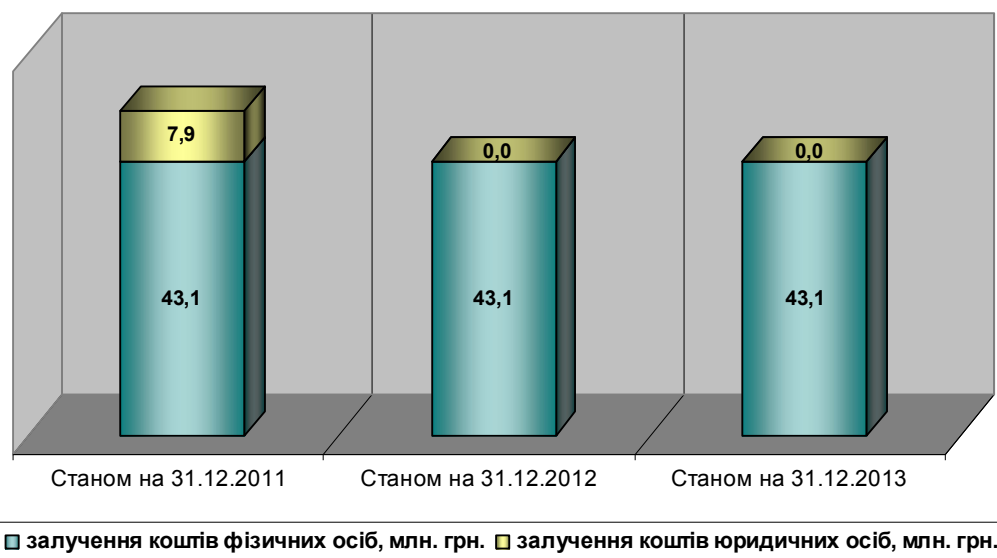

Рис. 2. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) за 2011- 2013 рр.

Залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН не набуло масового характеру. З кінця 2012 року юридичні особи припинили свою участь у здійсненні операцій з нерухомістю. Залучення коштів від фізичних осіб, які є

власниками сертифікатів ФОН, станом на 31.12.2013 становить 43,1 млн. грн. та протягом 2011 – 2013 років не змінюється.

Факторинг

Станом на 31.12.2013 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 163 фінансові компанії, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 2013 року фінансові компанії уклали 70 819 договори факторингу на загальну суму 10 039,5 млн. грн., виконали 60 524 договорів на суму 9167,8 млн. грн.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу наведена на рис. 3.

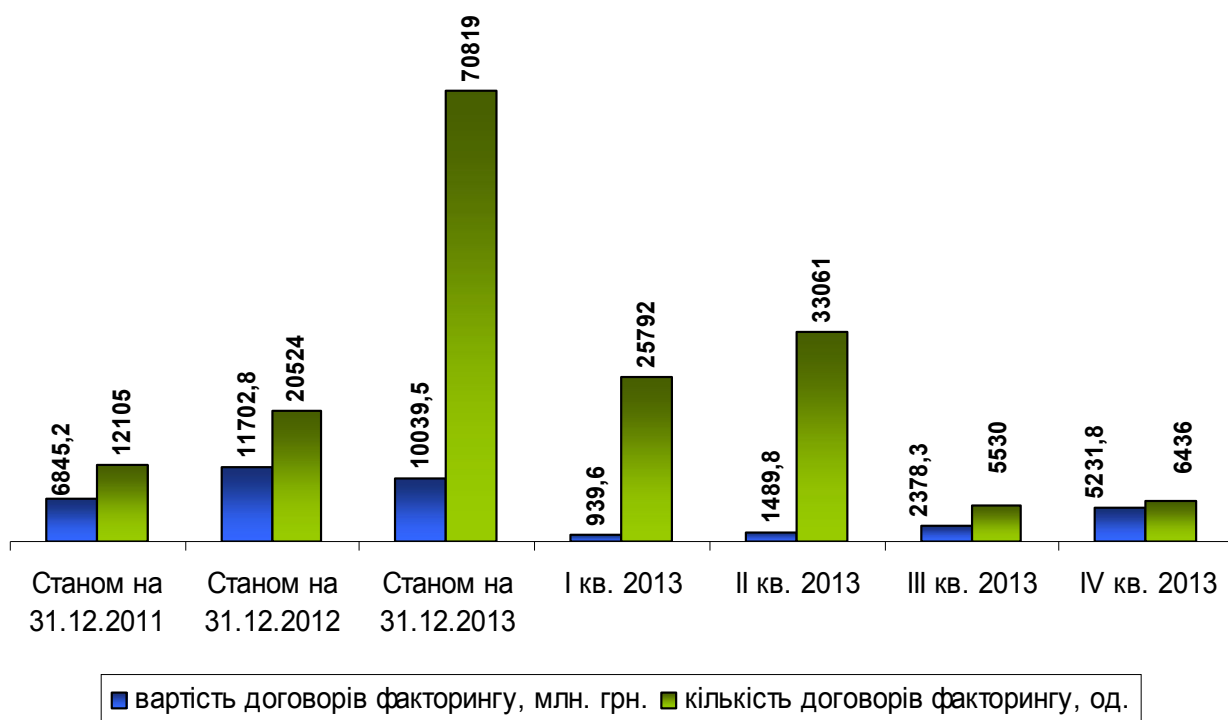

Рис. 3. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу за 2011-2013 рр.

За результатами 2013 року порівняно з відповідним періодом 2012 року відбулося зменшення на 14,2% (1663,4 млн. грн.) операцій факторингу у вартісному виразі, в той час як кількість договорів зросла в 3,5 рази (на 50295 од.).

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування. Дані про джерела фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 3 та зображені на рис. 4.

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	2011	2012	2013	Темпи приросту (2013/2012)	
				Абсолютний	%
Власні кошти	3 908,7	8 179,0	6 183,9	-1 995,1	-24,4
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	1 662,4	1 584,4	367,7	-1216,8	-76,8
Банківські кредити	1 192,6	1 643,0	3 338,9	1695,9	103,2
Інші джерела	64,3	296,4	149	-432,4	-74,4
Всього	6 845,2	11 702,8	10 039,5	-1663,3	-14,2

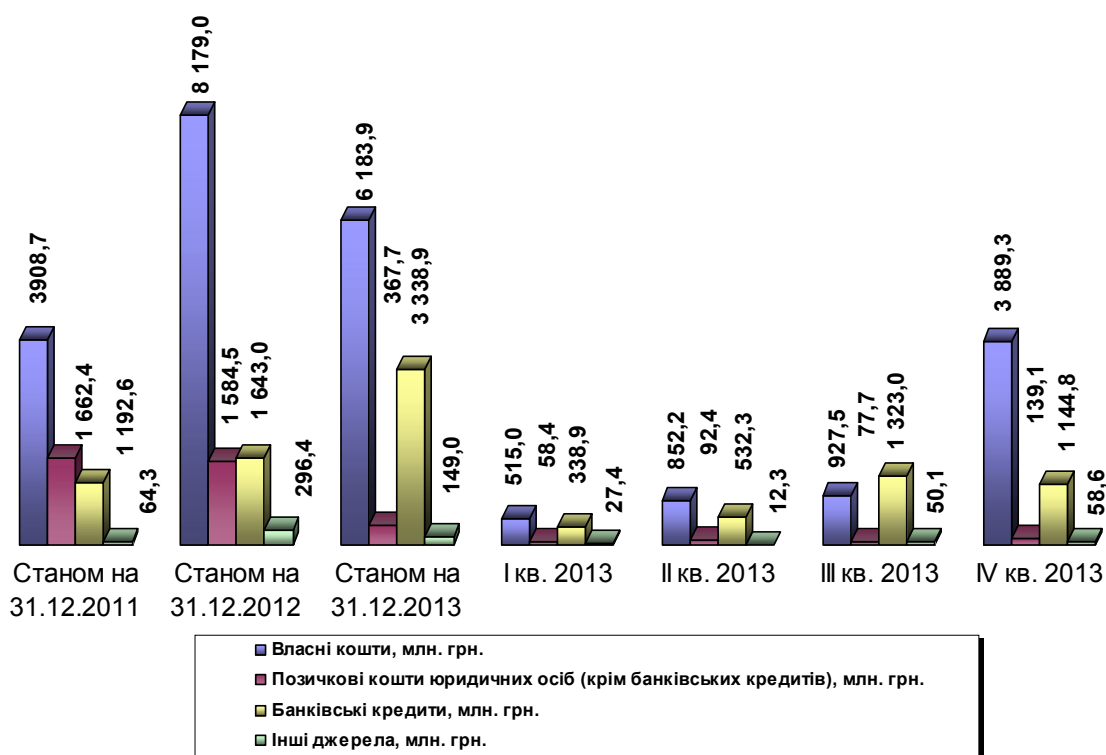

Рис. 4. Джерела фінансування факторингових операцій 2011 – 2013 рр.

Коливання динаміки структури джерел фінансування факторингових операцій відбуваються переважно за рахунок зміни частки власних коштів, яка традиційно є найбільшою в структурі джерел фінансування. Станом на 31.12.2013 частка власних коштів становить 61,6%, що на 8,3 відсоткові пункти менше ніж за відповідний період минулого року (69,9%).

Частка банківських кредитів становить 33,3% в структурі джерел фінансування, що на 19,3 відсоткові пункти більше даного показника станом на 31.12.2012 року (14,0%).

Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) порівняно з показником на відповідну дату 2012 року зменшився на 9,8 відсоткові пункти та становить 3,7% від загальної суми джерел фінансування.

На 10 факторингових компаній, перших за обсягом надання послуг, припадає 66,1% від загального обсягу факторингових послуг. На частку 3 компаній припадає 38,0% від загального обсягу факторингу (табл. 4).

Таблиця 4

**Групування перших за обсягом наданих послуг
факторингових компаній за 2013 рік**

	Розмір фінансового активу, що є предметом договору факторингу, млн. грн.	Частка, %
ТОР 3	3811,6	38,0
ТОР 5	4803,3	47,8
ТОР 10	6632,8	66,1
Всього по ринку	10039,5	100,0

Розподіл за галузями обсягів наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу наведено в табл. 5 та зображено на рис. 5.

Таблиця 5

Розподіл договорів факторингу за галузями, млн .грн.

Назва галузі	2011	2012	2013	Темпи приросту (2013/2012)	
				Абсолютний	%
Будівництво	2,7	5,8	55,1	49,3	850,0
Добувна промисловість	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Легка промисловість	43,0	11,1	0,0	-11,1	-100,0
Машинобудування	342,6	253	0,3	-252,7	-99,9
Металургія	118,1	26,8	0,0	-26,8	-100,0
Сільське господарство	0,0	0,0	17,5	17,5	100,0
Сфера послуг	2094,3	1479,3	152,6	-1326,7	-89,7
Транспорт	0,0	0,0	1,7	1,7	100,0
Харчова промисловість	98,1	295,8	115,1	-180,7	-61,1
Хімічна промисловість	0,5	0,0	2,1	2,1	100,0
Інші	4146	9596,6	9695,1	98,5	1,0
Всього	6845,3	11 702,8	10039,5	-1663,3	-14,2

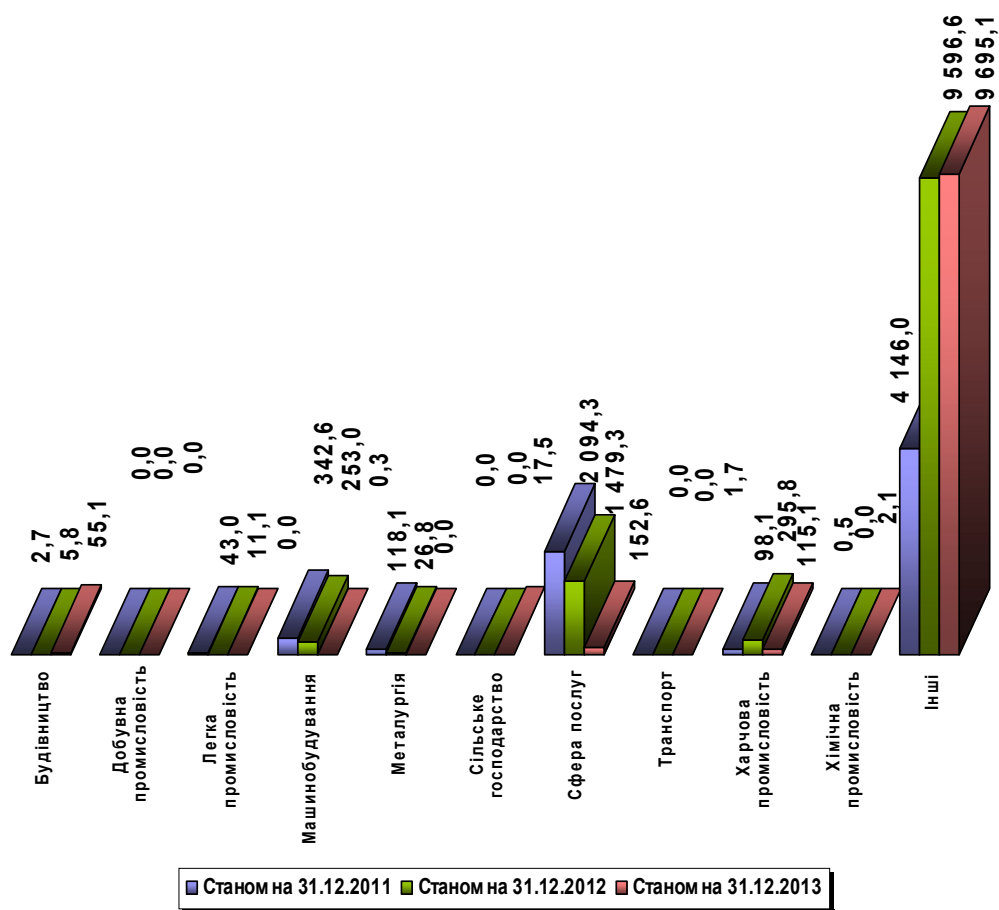

Рис. 5. Розподіл укладених договорів факторингу за галузями за 2011 – 2013 рр.

За 2013 року порівняно з аналогічним періодом 2012 року відбулося загальне зменшення суми договорів факторингу на 14,2% (1663,3 млн. грн.). Значно скоротилися укладені договори за такими галузями, як: сфера послуг - на 89,7% (-1326,7 млн .грн.) , машинобудування - на 99,9% (252,7 млн .грн.) та харчова промисловість - на 61,1% (-180,7 млн .грн.) . В той же час, укладено договори факторингу за галузями, по яких протягом 2011-2012 років не укладалися договори, а саме: сільське господарство – 17,5 млн. грн., транспортна сфера – 1,7 млн. грн. та хімічна промисловість – 2,1 млн. грн..

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Станом на 31.12.2013 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами мають 20 фінансових компаній.

Дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 2011–2013 рр. наведено в табл. 6.

Таблиця 6

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	2011	2012	2013	Темпи приросту (2013/2012)	
				Абсолютний	%
Операції з обміну валют	13 611,4	11 053,5	7 605,2	-3448,3	-31,2
Операції з переказу грошових коштів	4 758,1	10 307,1	11 127,0	819,9	8
Всього	18 369,5	21 360,0	18732,2	-2627,8	-12,3

За 2013 рік спостерігається зменшення загального обсягу операцій з проведення розрахунків на 12,3% (2627,8 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 2012 року. Разом з цим, обсяг операцій з переказу грошових коштів збільшився на 8% (819,9 млн. грн.).

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в табл. 7.

Таблиця 7

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Розмір фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту (2013/2012)	
	2011	2012	2013	Абсолютний	%
фінансовий лізинг	8 716,5	9 349,9	24847,8	15497,9	165,8
поштовий переказ	7 842,8	8 371,5	9182,0	810,5	9,7
Всього	16 559,3	17 721,4	34029,8	16308,4	92,0

Дані таблиці 7 свідчать про:

- тенденцію приросту на 9,7% або на 810,5 млн. грн. фінансових активів щодо такої фінансової послуги як переказ коштів, що здійснюються через Укрпошту;

- приріст послуг фінансового лізингу збільшився у 2,7 рази або на 15497,9 млн. грн. за рахунок однієї лізингової компанії, яка уклала договори з Укрзалізницею, у якої розмір фінансових активів, що є предметом договору, становить 16946,3 млн. грн..

Фінансовий лізинг

Станом на 31.12.2013 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 254 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 157 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу.

Таблиця 8

Кількість юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу

Тип установи	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013
Юридичні особи – лізингодавці	217	243	254
Фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу	70	115	157

Кількість лізингових компаній з кожним роком збільшується, що обумовлено зростанням попиту на лізингові послуги.

Протягом 2013 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 11 083 договорів фінансового лізингу на суму 31 553,1 млн. грн. Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, становить 24 862,8 млн. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 31.12.2013 становить 67,1 млрд. грн.

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (таблиця 9).

Таблиця 9

Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями за 2011–2013 рр.

Період	Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
2011	11 327,7	9,7	10 906	14
2012	14 708,8	1,7	10 826	6
2013	31536,6	16,5	11051	32

За підсумками 2013 року спостерігається збільшення кількості договорів фінансового лізингу на 251 одиницю (2,3%) порівняно з відповідним періодом попереднього року. При цьому, вартість договорів фінансового лізингу збільшилась на 16 842,6 млн. грн. (53,4%).

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 2011 – 2013 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 6.

Рис. 6. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 2011–2013 рр.

Значний ріст вартості укладених договорів фінансового лізингу відбувся за рахунок користування Укрзалізницею даною послугою*.

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями представлена в табл. 10.

Таблиця 10

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2012 та 31.12.2013 млн. грн.

Назва галузі	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013	Темпи приросту (2013/2012)	
			Абсолютний	%
будівництво	2077,9	1869,0	-208,9	-10,1
добувна промисловість	1051,8	1520,6	468,8	44,6
легка промисловість	70,3	134,1	63,8	90,8
машинобудування	210,7	219,9	9,2	4,4
металургія	132,4	43,6	-88,8	-67,1
сільське господарство	7905,5	9416,3	1510,8	19,1
сфера послуг	2000,9	1350,2	-650,7	-32,5
транспорт	24 128,4	48158,6	24030,2	99,6
харчова промисловість	430,0	517,3	87,3	20,3
хімічна промисловість	83,8	70,7	-13,1	-15,6
інші	3453,2	3827,5	374,3	10,8
Всього	41 544,9	67127,8	25582,9	61,6

* одна лізингова компанія уклала договори з Укрзалізницею на суму понад 27 млрд.грн.

За підсумками 2013 року найбільшими споживачами лізингових послуг є:

- транспортна галузь, вартість договорів становить 48158,6 млн. грн., в тому числі однієї лізингової компанії, яка уклали договори з Укрзалізницею – 22242,4 млн. грн. (станом на 31.12.2012 – 24 128,4 млн. грн., ріст на 99,6 % (24030,2 млн. грн.));

- сільське господарство, вартість договорів становить 9416,3 млн. грн. (станом на 31.12.2012 – 7905,5 млн. грн., ріст на 19,1 % (1510,8 млн. грн.));

- добувна промисловість, вартість договорів становить 1520,6 млн. грн. (станом на 31.12.2012 – 1051,8 млн. грн., ріст в 44,6 % (468,8 млн. грн.)).

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 7.

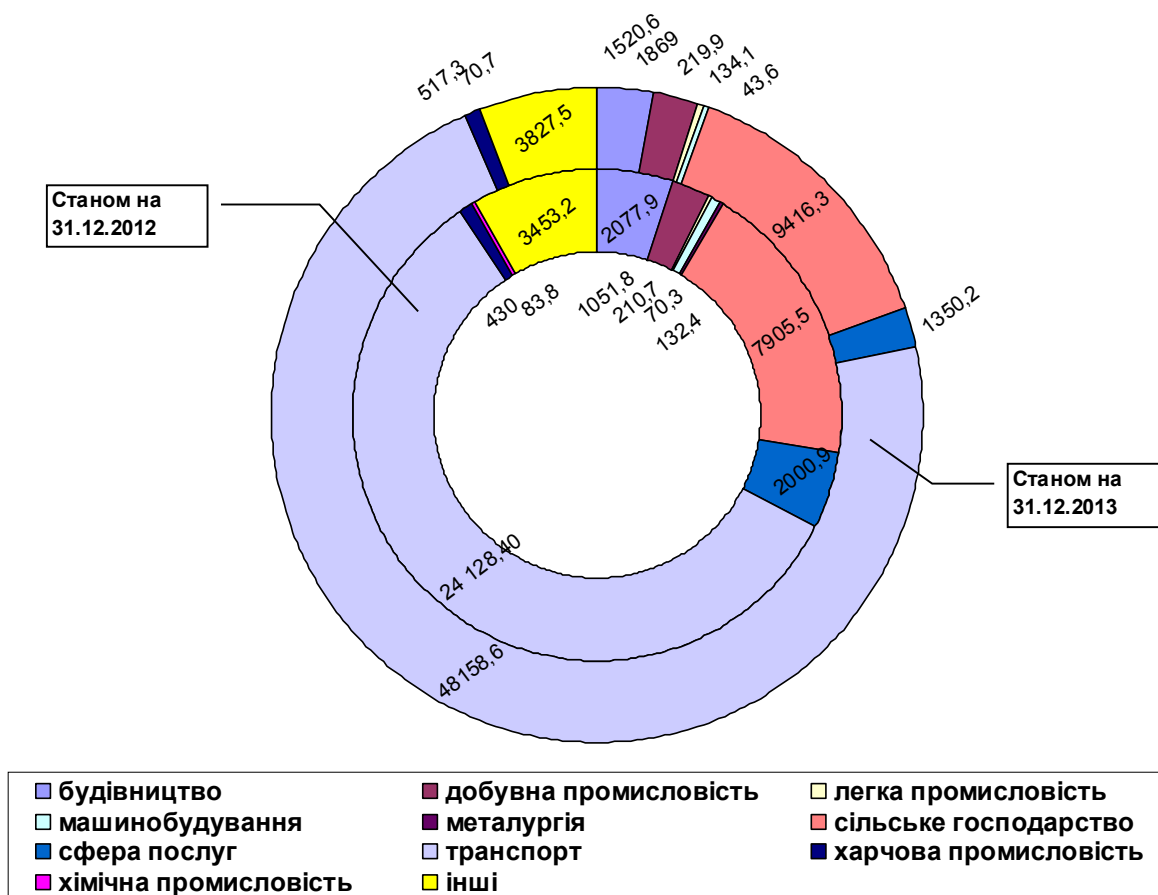

Рис. 7. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2012 та 31.12.2013 (млн. грн.)

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії зображено на рис. 8.

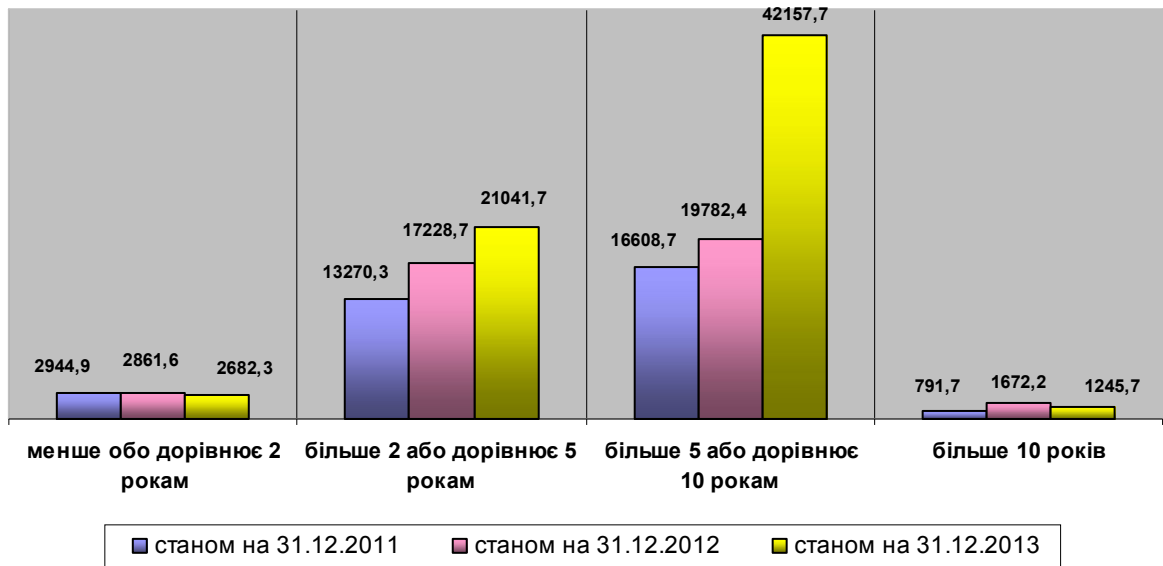

Рис. 8. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на 31.12.2011, 31.12.2012, 31.12.2013 (млн. грн.)

Станом на 31.12.2013 спостерігається тенденція приросту частки довгострокових договорів лізингу (термін дії більше 5 або дорівнює 10 рокам) порівняно з аналогічним періодом минулого року на 113,1 % (з 19 782,4 млн. грн. до 42 157,7 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу строком до 2 років зменшилась на 6,3% (з 2861,6 млн. грн. до 2 682,3 млн. грн.), від 2 до 5 років збільшилась на 22,1 % (з 17228,7 млн. грн. до 21041,7 млн. грн.), строк яких більше 10 років зменшилась на 25,5% (з 1 672,2 млн. грн. до 1 245,7 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням представлена в табл. 11.

Таблиця 11

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням за 2011–2013 рр. млн. грн.

Обладнання	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013
транспорт	17696,5	24425,2	50469,4
комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	2090,6	1939,7	1043,5
друкарське та поліграфічне обладнання	244,6	133,9	84,8
торговельне та банківське обладнання	30,4	44,8	55,8
техніка, машини та устаткування для сільського господарства	5151,5	6477,0	7674,7
інші	8402,2	8514	7794,1

Основні об'єкти фінансового лізингу за чинними договорами станом на 31.12.2013:

- транспортні засоби - 50469,4 млн. грн. або 75,2% від загальної суми договорів. Порівняно з аналогічним періодом 2012 року показник збільшився на 106,6% (26 043,9 млн. грн.);

- техніка, машини та устаткування для сільського господарства – 7674,7 млн. грн. (11,4%). Вартість договорів збільшилась на 18,5% (1197,7 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року.

Вартість договорів фінансового лізингу за видами обладнання зображено на рис. 9.

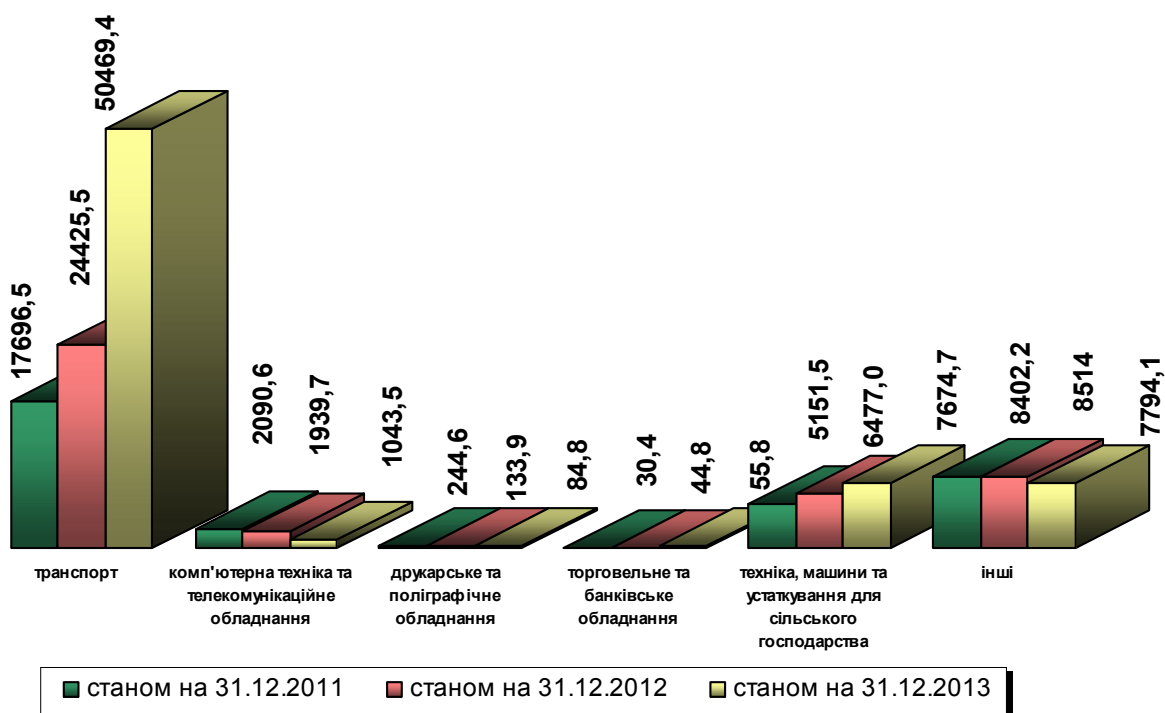

Рис. 9. Розподіл договорів фінансового лізингу за обладнанням станом на 31.12.2011, 31.12.2012, 31.12.2013 (млн. грн.)

Джерела фінансування лізингових операцій за 2012–2013 рр., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в табл. 12.

Таблиця 12

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за 2012–2013 рр. млн. грн.

Джерела фінансування	2012 рік				2013 рік			
	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
Власні кошти	1 109,9	9,9	1,0	62,5	3 827,7	16,0	3,6	24,3

Позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити	10 046,6	89,9	0,6	37,5	19883	83,2	1,0	6,7
Залучені кошти	20,6	0,2	0	0	39,7	0,2	1,3	8,8
Інші джерела					149,8	0,6	9	60,8
Всього	11 177,1	100	1,6	100	23 900,2	100,0	14,8	100,0

За 2013 рік загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становить 23915 млн. грн., що на 12736,3 млн. грн. або в 2,1 рази більше порівняно з відповідним періодом 2012 року. У структурі джерел фінансування лізингових операцій юридичних осіб – лізингодавців найбільшу частку займають позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити. Станом на 31.12.2013 даний показник становить 19883 млн. грн. або 83,2%.

Таким чином, ринок фінансового лізингу протягом 2013 року демонструє загальне зростання показників порівняно з попередніми роками.

Ломбарди

Станом на 31.12.2013 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 479 ломбардів, що на 6 установ (або на 1,3%) більше порівняно з відповідною датою 2012 року (станом на 31.12.2012 – 473 ломбарди). Тенденція зростання кількості ломбардів пов'язана із забезпеченням ними першочергових потреб громадян у грошових коштах.

Основні показники діяльності ломбардів 2011 – 2013 рр. наведені в таблиці 13.

Таблиця 13

Показники діяльності ломбардів за 2011 – 2013 рр.

Показники	2011	2012	2013	Темпи приросту			
				2012/2011		2013/2012	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	456	473	479	17	3,7	6	1,3
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	7 325,1	8 945,4	8368,2	1 620,4	22,1	-577,2	-6,5
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	9 388,5	12 267,8	12131,3	2 879,3	30,6	-136,5	-1,1
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	7 261,4	8 761,1	8347,8	1499,7	20,6	-413,3	-4,7
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	644,2	670,9	602,8	26,7	4,1	-68,1	-10,1
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 013,2	1 749,1	1164,7	735,9	72,6	-584,4	-33,4

Дані таблиці 1 свідчать про скорочення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за 2013 рік порівняно з аналогічним періодом минулого року. Станом на 31.12.2013 такі показники, як сума наданих фінансових кредитів під заставу, кількість наданих фінансових кредитів під заставу, сума погашених фінансових кредитів та кількість договорів зменшилася на -6,5%, -1,1%, -4,7% та -33,4% відповідно.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 2013 рік становить 211,1% (2012 рік – 209,2%).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 14).

Таблиця 14

Показники фінансового стану ломбардів за 2011 – 2013рр.

Показники	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013	Темпи приросту 31.12.2013/ 31.12.2012	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі, (млн. грн.):	825,4	1 116,7	1 045,4	-71,3	-6,4
за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	669,4	903,7	807,7	-96	-10,62
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	16,5	24,1	30,3	6,2	25,7
Статутний капітал, (млн.грн.)	801,4	856,1	856,1	0	0
Резервний капітал, (млн.грн.)	11,5	16,9	20,5	3,6	21,3
Нерозподілений прибуток, (млн.грн.)	113,0	211,1	184,1	-27	-12,8
Власний капітал, усього, (млн.грн.)	842,6	1035,2	995,3	-39,9	-3,9
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, (млн.грн.)	137,1	181,2	179,1	-2,1	-1,2
Активи по балансу, (млн.грн.)	1 203,8	1 558,4	1518,6	-39,8	-2,6

Як свідчать дані таблиці, показники, що характеризують фінансовий стан ломбардів, зменшуються.

Так, обсяг активів ломбардів зменшився на 2,6% (39,8 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 31.12.2013 становить **1518,6** млн. грн.

Власний капітал всіх ломбардів становить **995,3** млн.грн., що на **3,9%** (**39,9** млн. грн.) менше ніж станом на 31.12.2012, але порівняно з 2011 роком він збільшився на 18,1% (152,7 млн.грн.).

Станом на 31.12.2013 нерозподілений прибуток становить 184,1 млн. грн., порівняно з відповідним періодом 2012 року зменшився на 12,8% (27,0

млн. грн.), але порівняно з 2011 роком він збільшився на 62,9% (71,1 млн.грн.).

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 31.12.2013 зменшився на 6,4% (до 1 045,4 млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року, але порівняно з 2011 роком він збільшився на 26,7% (220 млн.грн.)

Станом на 31.12.2013 резервний капітали зріс на 21,3%, а статутний капітал не змінився порівняно з аналогічною датою 2012 року.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 15.

Таблиця 15

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави за 2011–2013 рр.

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2012/ 2011		2013/ 2012	
							млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	6 689,2	8 067,0	7274,6	91,3	90,2	86,9	1377,8	20,6	-792,4	-9,82
побутової техніки	565,2	815,2	1046,8	7,7	9,1	12,5	250,0	44,2	231,6	28,4
автомобілів	28,0	35,6	19,6	0,4	0,4	0,2	7,6	27,1	-16	-44,9
нерухомості	9,5	13,9	13,3	0,1	0,2	0,2	4,3	44,8	-0,6	-4,3
цінних паперів	20,3	1,8	0	0,3	0	0	-18,4	-91,0	-1,8	-100
іншого майна	12,9	11,9	13,8	0,2	0,1	0,2	-1,0	-7,8	1,9	16,0
Всього	7 325,1	8 945,4	8368,1	100,0	100,0	100,0	1 620,4	22,1	-577,3	-6,5

За 2013 рік обсяг наданих фінансових кредитів ломбардами зменшився на 6,5% порівняно з 2012 роком, але порівняно з 2011 роком він збільшився на 14,2% (1043 млн.грн.)

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 10. та рис. 11.

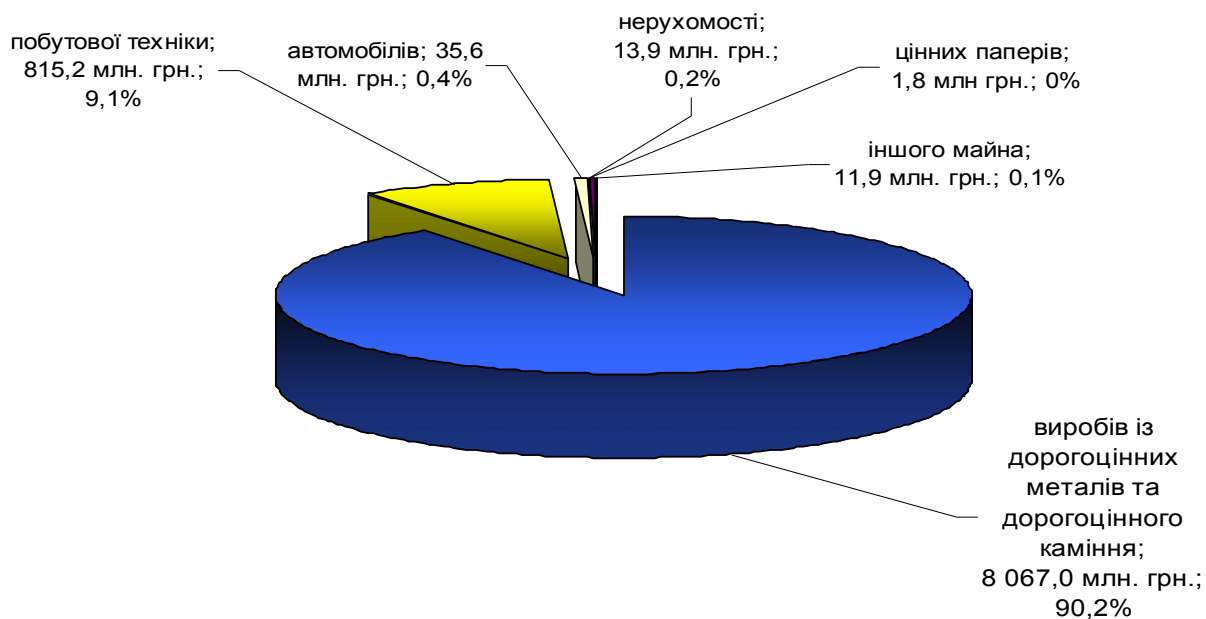

Рис. 10. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2012

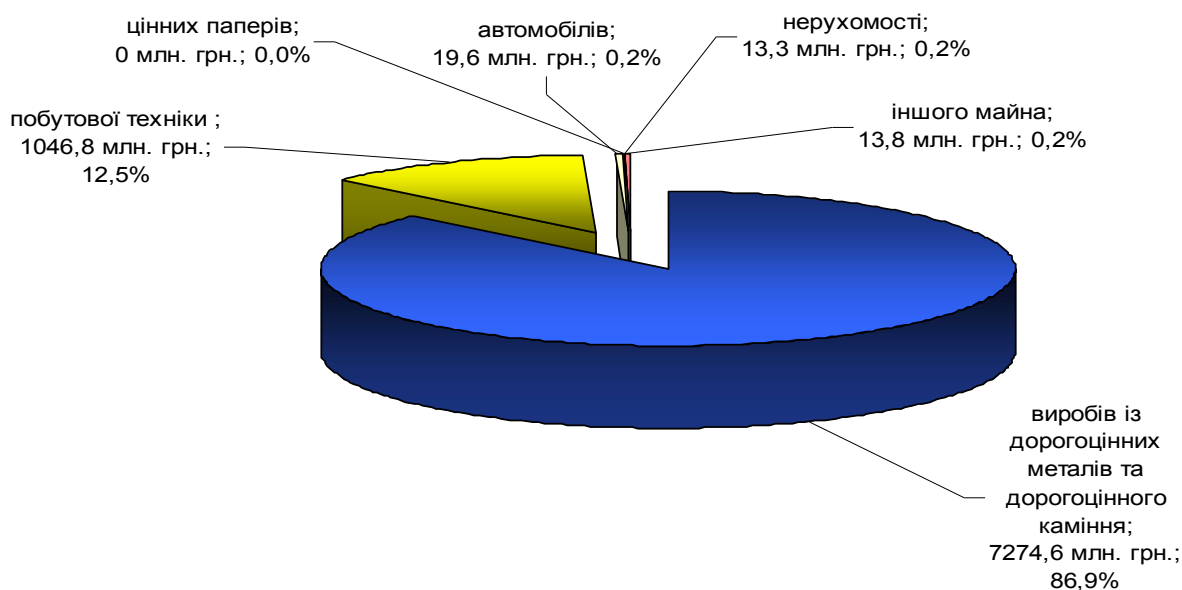

Рис. 11. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2013

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння - 86,9% (7 274,6 млн. грн.). Порівняно з 31.12.2012 даний показник зменшився на 3,3 відсоткові пункти.

Частка фінансових кредитів під заставу побутової техніки за 2013 рік збільшилась на 3,4 відсоткові пункти порівняно з відповідним періодом минулого року та становить 12,5% (1 046,8 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 2011 – 2013 рр. зображено на рисунку 12.

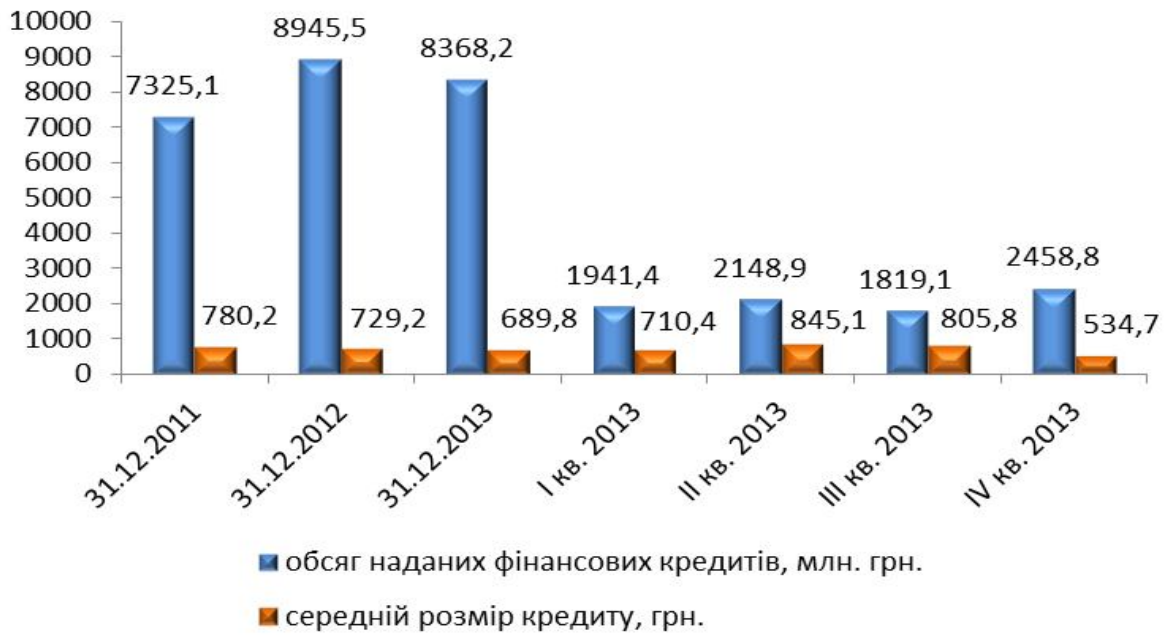

Рис. 12. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 2011–2013 рр.

Ломбарди, порівняно з банками та кредитними спілками, надають значно менші за розмірами кредити. Середній розмір кредиту у 2012 році зменшився порівняно з 2011 роком, в другому кварталі 2013 року відбулося поступове його зростання, а станом на 31.12.2013 падіння до рівня 689,8 грн.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб - вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Значна частина ломбардів надає фінансові кредити під заставу, в яких середня сума кредиту коливається в межах від 500 до 900 грн.

Таблиця 16

Групування частки перших ломбардів (Тор) за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.12.2013

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	3197,3	38,2	572,9	37,7
ТОР 5	4411,4	52,7	753,5	49,6
ТОР 10	5444,8	65,1	949,3	62,5
ТОР 50	7422,1	88,7	1287,3	84,8
ТОР 100	7893,6	94,3	1388,1	91,4
Всього по ринку	8368,2	100	1518,6	100

Як свідчать дані таблиці 16 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (Тор - 100), припадає 94,3% від загального обсягу кредитів та 91,4% від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 38,2% від загального обсягу наданих кредитів і 37,7% всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 17.

Таблиця 17

**Інформація про джерела залучення коштів ломбардами
за 2011-2013рр.**

Показники	Станом на 31.12.2011		Станом на 31.12.2012		Станом на 31.12.2013	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	137,1	100,0	181,2	100	179,1	100
від банків	97,7	71,3	138,5	76,4	114,7	64,0
від юридичних осіб (крім банків)	38,0	27,7	38,8	21,4	63,6	35,5
від фізичних осіб	1,4	1,0	3,9	2,5	0,8	0,4

Дані свідчать, що в господарській діяльності ломбардів зменшується питома вага залучених кредитів від банків та від фізичних осіб на 12,4 відсоткові пункти та на 2,1 відсоткові пункти відповідно. Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з 31.12.2012 збільшився на 14,1 відсоткові пункти та станом на 31.12.2013 становить 35,5% (63,6 млн.грн.). Це свідчить про тенденцію надання кредитів іншими фінансовими установами без оформлення застави.